

**ПРЕЗИДІЯ
ПОСТАНОВА**

30.09.2016

м. Київ

№ П-4-2

Про виконання вимог профспілок, викладених в постанові Ради ФПУ від 23.06.2016 № Р-2-4 «Про позицію і дії ФПУ, її членських організацій на захист прав та інтересів працюючих в умовах шокового підвищення ціни на газ і тарифів на житлово-комунальні послуги» та подальші дії ФПУ

У зв'язку з шоківим підвищенням ціни на газ і тарифів на житлово-комунальні послуги Постановою Ради ФПУ від 23.06.2016 №Р-2-4 було схвалено Заяву Федерації профспілок України до Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, СПО сторони роботодавців на національному рівні та висунуто наступні вимоги:

- негайно переглянути встановлену ціну на природний газ для населення, а також тарифи на опалення та гарячу воду, забезпечивши визначення їх на економічно обґрунтованому рівні;

- терміново внести зміни до Державного бюджету України на 2016 рік щодо підвищення розмірів прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати та мінімальної пенсії до рівня фактичного прожиткового мінімуму, та передбачити кошти для підвищення базового тарифного розряду Єдиної тарифної сітки з метою ліквідації грошового розриву з мінімальною заробітною платою;

- роботодавцям усіх форм власності спрямувати вивільнені кошти фонду оплати праці, внаслідок зменшення з 1 січня 2016 року майже вдвічі розміру ЄСВ, на підвищення з 1 липня 2016 року заробітної плати не менш ніж на 15%;

- погасити до 1 жовтня 2016 року заборгованість з виплати заробітної плати.

На підтримку зазначених вимог 6 липня ц.р. у м. Києві відбувся Всеукраїнський марш протесту профспілок і пікетування Верховної Ради України під гаслом «Європейським цінам – європейську зарплату», під час якого було прийнято Резолюцію з Ультиматумом до Верховної Ради України та депутатських фракцій і груп у Верховній Раді України: в 10-денний термін доповісти чіткий графік прийняття рішень щодо перегляду ціни на газ та

підвищення прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати та мінімальної пенсії.

Уряд певною мірою зреагував на вимоги профспілок. Так, за результатами зустрічі з представниками ФПУ 6 липня п.р. Прем'єр-міністром України Гройсманом В.Б. надано доручення центральним органам виконавчої влади (від 09.07.2016 № 25167/0/1-16), зокрема стосовно розробки до 1 вересня ц.р. законопроектів щодо реформування системи оплати праці та утворення робочої групи з опрацювання пропозицій щодо перегляду цін на природний газ.

Також, було затверджено План невідкладних заходів щодо погашення заборгованості із заробітної плати (на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 року № 517-р), яким, зокрема, зобов'язано відповідні центральні органи виконавчої влади до кінця 2016 року розробити та внести на розгляд Кабінету Міністрів України законопроект щодо дотримання вимог найманих працівників у разі неплатоспроможності роботодавця та опрацювати за участю сторін соціального діалогу питання ратифікації розділу III Конвенції Міжнародної організації праці № 173 про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавців та приєднання до статті 25 Європейської соціальної хартії (переглянутої).

Водночас, зазначені питання відображені й у Генеральній угоді на 2016–2017 роки, підписаній 23 серпня ц.р.

В свою чергу, Федерація профспілок України протягом липня–серпня ц.р. активно просувала профспілкові вимоги, зокрема у пропозиціях до проекту Держбюджету–2017, які направлено до Міністерства фінансів України.

ФПУ розроблено та направлено парламентським фракціям проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку встановлення мінімальних гарантій в оплаті праці». В липні ц.р. у Верховній Раді України зареєстровано законопроекти «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збільшення мінімальної заробітної плати на рівень, який відповідає фактичному прожитковому мінімуму для працездатних осіб» (№ 4900) та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку встановлення мінімальних гарантій в оплаті праці» (реєстр. № 4900-1).

Зазначеними законопроектами передбачається, зокрема підвищення розміру мінімальної заробітної плати до рівня фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, запровадження галузевих підвищувальних коефіцієнтів до заробітної плати в небюджетній сфері та ін.

Крім того, у Верховній Раді України зареєстровано ряд законопроектів, якими передбачається посилення захисту працівників у випадку порушення строків виплати заробітної плати.

Положення Генеральної угоди щодо рівня підвищення мінімальних державних гарантій з оплати праці та пенсійного забезпечення темпами більш ніж на рівень зростання цін знайшли своє відображення у проекті Державного бюджету на 2017 рік. Між тим, норми щодо зменшення грошового розриву між розмірами мінімальної заробітної плати та базового тарифного розряду ЄТС на рівні не менш ніж на 8,1% в проекті Держбюджету–2017 не реалізовано.

Разом з тим, незважаючи на тиск профспілок, прийняті рішення органами місцевого самоврядування та подані судові позови, позиція Уряду щодо ціни на газ і тарифів на житлово-комунальні залишається незмінною.

На реалізацію положень Генеральної угоди та вимог профспілок, зокрема щодо підвищення рівня оплати праці не менше ніж на 15%, галузевими профспілками розпочато відповідну роботу щодо укладання галузевих угод (6 вересня ц.р. зареєстровано укладену угоду у галузі авіабудування). Проте цей перегляд недостатньо організаційно забезпечений сторонами соціального діалогу й не набув масового характеру.

Зберігається заборгованість з виплати заробітної плати (1902,3 млн грн станом на 1 вересня ц.р.).

Враховуючи вищевикладене, Президія Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Вимоги профспілок, зазначені у Заяві ФПУ, схваленій Постановою Ради ФПУ від 23.06.2016 №Р-2-4, та в Резолюції Всеукраїнського маршу протесту профспілок від 06.07.2016, державною стороною та стороною роботодавців вважати не виконаними (інформація додається).

2. Керівництву ФПУ поінформувати Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. про:

2.1. Невиконання його протокольного доручення від 09.07.2016 № 25167/0/1-16 щодо:

- розробки до 1 вересня 2016 р. законопроекту про реформування оплати праці;

- опрацювання пропозицій щодо перегляду цін на природний газ утвореною робочою групою;

- актуалізації списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах.

2.2. Неврахування в проекті Державного бюджету України на 2017 рік норм Генеральної угоди, зокрема щодо:

- скорочення розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника I тарифного розряду ЄТС і мінімальною заробітною платою (п. 2.29);

- забезпечення своєчасної і в повному обсязі виплати заробітної плати на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності (п. 2.24);

- погашення заборгованості з виплати заробітної плати (п.2.25).

3. Ініціювати проведення у першій половині жовтня ц.р. зустрічі Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. та СПО роботодавців з представниками Всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань з питань, які є предметом колективних трудових спорів, з метою визначення дорожньої карти розвитку економіки, збереження та створення сучасних безпечних робочих місць, реформування оплати праці, посилення соціального захисту громадян в умовах зростання цін і тарифів.

4. У зв'язку з розглядом проекту Державного бюджету України на 2017 рік у першому читанні провести 20 жовтня ц.р. перед Верховною Радою України

Всеукраїнську акцію протесту в м. Києві з метою забезпечення врахування в проєкті Держбюджету видатків на реалізацію державних соціальних гарантій працівникам, студентській молоді, пенсіонерам. Членським організаціям ФПУ провести необхідну роботу для забезпечення участі в акції не менше 1% від кількості членів профспілок. У разі невиконання вимог профспілок оголосити передстрайковий стан.

5. Всеукраїнським профспілкам:

- розглянути на засіданнях колегіальних органів питання щодо проведення всеукраїнського страйку та до 1 листопада ц.р. поінформувати ФПУ про прийняті рішення;

- завершити протягом жовтня–листопада ц.р. переговори з роботодавцями щодо підвищення заробітної плати щонайменше на 15% з метою посилення економічного захисту працівників в умовах зростання цін і тарифів та поінформувати Президію ФПУ про результати проведеної роботи;

- вжити заходів разом з роботодавцями, органами виконавчої влади для погашення заборгованості із виплати заробітної плати на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності та забезпечення в подальшому своєчасної і в повному обсязі її виплати.

6. Керівництву ФПУ та членським організаціям у рамках бюджетного процесу відстоювати необхідність:

- підвищення основних державних соціальних стандартів та гарантій (розмірів прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати, посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, мінімальної пенсії, соціальних виплат та допомог) з метою компенсації їх інфляційного знецінення в умовах зростання цін і тарифів;

- виконання п. 2.29 Генеральної угоди на 2016–2017 роки щодо забезпечення у 2017 році скорочення грошового розриву між розміром посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС і мінімальною заробітною платою на рівні, що перевищує прогнозний індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року) – щонайменше до 243 грн.

7. Контролювати виконанням постанови покласти на Голову Федерації профспілок України Осового Г.В.

Голова ФПУ

Г.В. Осовий

Президії ФПУ
№ П-4-2

Інформація

про виконання вимог профспілок, викладених в постанові Ради ФПУ від 23.06.2016 № Р-2-4 «Про позицію і дії ФПУ, її членських організацій на захист прав та інтересів працюючих в умовах шокового підвищення ціни на газ і тарифів на житлово-комунальні послуги»

Федерацією профспілок України та членськими організаціями ФПУ для забезпечення виконання вимог профспілок, викладених в постанові Ради ФПУ від 23.06.2016 № Р-2-4 «Про позицію і дії ФПУ, її членських організацій на захист прав та інтересів працюючих в умовах шокового підвищення ціни на газ і тарифів на житлово-комунальні послуги», здійснено широкий спектр дій.

Попередня інформація про хід виконання постанови Ради ФПУ від 23.06.2016 № Р-2-4 виносилась на розгляд Президії ФПУ 19 липня ц.р. та викладена у постанові Президії ФПУ від 19.07.2016 № П-3-1, якою:

- затверджено Операційний план подальших солідарних дій ФПУ та її членських організацій на період до 15 вересня 2016 року;
- затверджено склад Робочої групи від профспілкової Сторони з підготовки законопроекту щодо реформування системи оплати праці;
- затверджено склад Робочої групи від профспілкової Сторони та експертів з метою опрацювання пропозицій щодо перегляду цін на природний газ.

Інформація про хід виконання Операційного плану надсилалася членським організаціям ФПУ листами від 15.08.2016 № 05/01-27/836 та від 02.09.2016 № 05/01-27/885.

Щодо проекту Державного бюджету України на 2017 рік

Наразі, Кабінет Міністрів України вніс на розгляд Парламенту проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (реєстр. № 5000 від 15.09.2016 р.).

Відповідно до статті 153 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» 21 вересня 2016 року відбулося представлення у Верховній Раді України проекту Держбюджету на 2017 рік та його взято до розгляду. Народні депутати формуватимуть свої пропозиції та направлятимуть їх до профільного комітету Парламенту до 1 жовтня 2016 року. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету не пізніше 15 жовтня готує висновок і пропозиції щодо проекту закону і таблиці пропозицій суб'єктів законодавчої ініціативи для їх розгляду під час 1-го читання, яке має відбутися не пізніше 20 жовтня року, що передує плановому. ФПУ готує постатейні зауваження та пропозиції до проекту, надасть їх членським організаціям для інформування народних депутатів та направить профільним комітетам.

Презентація Мінфіном проекту Державного бюджету України на 2017 рік перед соціальними партнерами відбулася 23 вересня ц.р. Водночас, співголова НТСЕР від профспілкової Сторони звернувся до Голови НТСЕР з проханням розглянути проект Держбюджету – 2017 на засіданні НТСЕР.

Аналіз проекту бюджету показав, що у ньому враховано домовленості за Генеральною угодою на 2016–2017 роки, а саме:

- зростання розміру мінімальної заробітної плати двічі на рік з перевищенням прогнозного індексу інфляції на 2%;
- недопущення зростання грошового розриву між розмірами мінімальної заробітної плати та базового тарифного розряду ЄТС.

Проте, зобов'язання Уряду щодо забезпечення скорочення грошового розриву між розмірами мінімальної заробітної плати та базового тарифного розряду ЄТС на рівні, що перевищує 8,1%, лишилися не врахованими. На виконання зазначеної домовленості ФПУ наполягатиме під час подальшої роботи.

Разом з тим, Уряд запевняє, що до проекту Держбюджету-2017 закладено 4,5 млрд. гривень на покращення умов оплати праці педагогічних працівників шкіл, зокрема шляхом встановлення мінімального тарифного розряду для цих категорій працівників на рівні, не нижче 10-го.

Крім того, на розгляд Верховної Ради України внесено проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (реєстр. № 5131 від 15.09.2016р.) яким розширено список законодавчо гарантованих виплат та пільг, які будуть застосовуватися у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів.

Водночас, ймовірним є внесення змін в Державний бюджет України на 2016 рік, зокрема, в частині оплати праці працівників бюджетної сфери. Так, Прем'єр-міністр України В. Гройсман офіційно заявив, що в цьому році буде запущено процес підвищення заробітних плат для українських вчителів.

Також, у Верховній Раді України очікує розгляду законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» (щодо державної підтримки державних вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції)» (реєстр. № 4744 від 01.06.2016), яким передбачено збільшити видатки на 1 млрд. грн. за бюджетною програмою КПКВК 1101110 «Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції».

Крім того, на розгляді Кабінету Міністрів України знаходиться спільне звернення Федерації профспілок України та всеукраїнських профспілок працівників бюджетної сфери з приводу незабезпечення видатками на виплату заробітної плати працівникам бюджетної сфери у 2016 році (лист від 29.07.2016 № 05/01-15/793). Відповідні звернення, також, направлені до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення.

Щодо перегляду цін і тарифів на житлово-комунальні послуги для населення і встановлення їх на економічно обґрунтованому рівні

На виконання п. 6 Протоколу зустрічі Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. з представниками профспілкових організацій, учасниками маршу протесту профспілок (від 09.07.2016 № 25167/0/1-16) Наказом Міністерства

економічного розвитку та торгівлі (від 23.08.2016 р. № 1396) утворено Міжвідомчу робочу групу з опрацювання пропозицій щодо перегляду цін на природний газ.

Фахівцями апарату ФПУ за пропозиціями членських організацій ФПУ підготовлено орієнтовний перелік питань для обговорення під час роботи робочої групи.

Незважаючи на наполягання ФПУ (лист від 05.09.2016 № 05/01-16/889), не відбулося жодного засідання робочої групи – заплановане на 22 вересня ц.р. перше засідання Міжвідомчої робочої групи (лист Мінекономрозвитку від 16.09.2016 № 3251-09/29974-06), не відбулося і перенесено Мінекономрозвитку на невизначений строк.

Водночас, 31 серпня ц.р. Окружний адміністративний суд Києва ухвалив рішення про закінчення підготовчого провадження за позовом Юлії Тимошенко проти Уряду щодо скасування постанови про встановлення єдиної ціни на газ, та призначення судового засідання для розгляду по суті. Перше засідання відбулося 23 вересня ц.р. у колегіальному складі трьох суддів.

Результатом засідання є ухвалені рішення щодо об'єднання в одне провадження кількох позовних вимог, які стосуються скасування Урядової постанови № 315 від 27 квітня 2016 року (номера справ: №826/9665/16, 826/8551/16, 826/7299/16, 826/9633/16, 826/10146/16).

Наступне засідання по суті у справі Юлії Тимошенко проти Уряду за рішенням колегії суддів відбудеться 13 жовтня ц.р.

Слід зазначити, що позиція Уряду залишається незмінною – протягом останніх років в умовах затяжної фінансово-економічної кризи, воєнних дій на сході країни, заморожених з грудня 2013 до 1 вересня 2015 року розмірів основних державних соціальних стандартів (*прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати і пенсії*) та, як наслідок, падіння життєвого рівня громадян, Уряд неодноразово приймав рішення про підвищення цін і тарифів на соціально значущі та життєво необхідні житлово-комунальні послуги.

Приймаючи рішення про шокове підвищення з 1 травня ц.р. ціни на газ Уряд заявив, що незаможні громадяни не постраждають від підвищення тарифів на газ, оскільки будуть захищені державою адресно. Водночас, до категорії отримувачів субсидії можуть потрапити майже три чверті офіційно працюючого населення.

У березні 2016 року – кількість отримувачів субсидій становила **5,1** млн. сімей. Як зазначає Мінсоцполітики, на сьогодні **6,2** млн. домогосподарств вже оформили субсидії. Міністерство прогнозує, що до кінця 2016 року кількість отримувачів субсидії збільшиться до **9** млн. сімей (із загальної кількості домогосподарств України – 15,1 млн. сімей). У Держбюджет – 2016 на надання житлових субсидій закладено 40,3 млрд грн., а в проекті Держбюджету–2017 цю суму збільшено на 10,4 млрд грн.

Довідково: Відповідно до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового

палива, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 №848 та постанови Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1156, з 1 жовтня 2014 року обов'язковий відсоток платежу сім'ї за житлово-комунальні послуги розраховується індивідуально для кожної сім'ї та залежить виключно від доходів сім'ї.

Водночас, 20 вересня ц.р. у Верховній Раді України відбулося четверте засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та Євросоюзом (ПКА), у якому взяв участь Г.В. Осовий як Співголова і координатор української частини Платформи громадянського суспільства між Україною та ЄС.

Під час засідання було обговорено, зокрема, стан імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, проведення в Україні реформ відповідно до Угоди, енергетичне та секторальне співробітництво між Україною та ЄС тощо.

У своєму виступі, говорячи про перспективи співробітництва України і ЄС в енергетичному секторі, Г.В. Осовий привернув увагу до необхідності посилення соціально-економічного захисту населення під час переходу до ринкового ціноутворення на енергоносії та прозорого формування рахунків, як це передбачено енергетичною стратегією ЄС, а також зазначив, що в Україні повинен бути свій Національний план з питань енергетики та клімату, свого роду «український семестр».

Також, на опрацюванні комітетів Верховної Ради України наразі знаходиться проект Постанови Верховної Ради України «Про приведення граничної роздрібною ціни на природний газ для побутових споживачів до реального рівня життя населення» (реєстр. № 4020а від 15.07.2016), який був підтриманий СПО об'єднань профспілок (лист від 17.08.2016 № 01-13/940-СПО).

З метою визначення форм подальшого профспілкового протесту проти підвищення ціни на газ і тарифів на комунальні послуги на сайті ФПУ розміщено банер для голосування членів профспілок. Станом на 22.09.2016 участь у голосуванні взяли 2683 осіб, майже половина з яких віддають перевагу такій формі протесту, як страйк (1324 особи).

Щодо реформування системи оплати праці

На сьогодні у Верховній Раді України зареєстровано два законопроекти, розроблені на основі законопроекту Федерації профспілок України, і спрямовані на підвищення розміру мінімальної заробітної плати до рівня фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а також запровадження галузевих підвищувальних коефіцієнтів до заробітної плати в небюджетній сфері (реєстр. № 4900 від 06.07.2016, реєстр. № 4900-1 від 13.07.2016).

Враховуючи зазначене, об'єктивно реагувати та визначитися щодо тактики подальших дій можна буде виходячи з досягнутих результатів, а саме: результатів роботи робочої групи з опрацювання пропозицій щодо перегляду цін на природний газ, підсумків опрацювання проекту Держбюджету-2017 у парламентських комітетах, рішення Суду щодо ціни на газ, результатів опитування членів профспілок тощо.